

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ
Методичні рекомендації
до вивчення дисципліни для студентів
спеціальності 052 «Політологія»

Київ 2023

УДК (075.8)930.85(477)
П 49

Укладачі: І.В.Ярощук, канд. істор. наук, доц.

Рецензент: П.О.Дьомкін., канд. істор. наук, доц .

Відповідальний за випуск Є.В. Перегуда, докт. політ. наук, професор,
завідувач кафедри політичних наук і права

Затверджено на засіданні кафедри політичних наук і права,
протокол №13 від 30 червня 2023 р.

Історія української культури: Методичні рекомендації до вивчення
дисципліни для студентів спеціальності «Політологія».
Уклад. І.В.Ярощук, Київ–Тернопіль: КНУБА, «Бескиди», 2023. 26 с.

Подано тематику лекційних та практичних занять, літературу з підготовки
до них, питання підсумкового контролю, список рекомендованої літератури.
Призначено для студентів спеціальності «Політологія».

ЗМІСТ

Загальні положення	4
Мета та завдання навчальної дисципліни	6
Методи навчання	9
Тематика та плани лекційних занять	11
Тематика практичних занять	13
Питання підсумкового контролю	16
Модульно-рейтингова система оцінювання знань	18
Політика щодо академічної доброчесності та плани	20
Політика щодо відвідування	20
Методичне забезпечення . Джерела та література	21

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Формування фахівців з політології неможливе без дисципліни «Історія української культури».

Історія української культури – один з небагатьох предметів, який формує ідентичність і національну самоповагу, концентрує у собі такі взаємопов'язані речі, як національна мова, традиції, історична пам'ять.

У курсі викладено етапи становлення усіх напрямів розвитку української культури, простежується процес формування національно культурних цінностей, поширення нових стилів мистецтва, констатовано зв'язок часів через збереження і розвиток культурних традицій у контексті сучасного історичного підходу до культури України як комплексної системи. Історія української культури розглядається крізь призму трьох основних проблем: творення певного типу суспільства – певної цивілізації; системи спільних цінностей – матеріальних, духовних, ідеальних та розвитку людини її менталітету та ідентичності, тобто ідей (ідеологія), суспільства (цивілізації), людини (культурна антропологія). Значну увагу приділено також з'ясуванню низки теоретичних питань щодо сутності культури, її структури, взаємозв'язку з економічними, політичними та іншими суспільними процесами, співвідношенню загальнолюдських та національних культурних цінностей, традиціям та новаціям у культурі тощо. Розглядаються проблеми збереження національних культурних традицій в народному середовищі, що власне і зробило можливим українське культурне відродження і появу незалежної української держави у ХХ ст.

Ця дисципліна тісно переплітається з історією України, філософією, логікою, історією держави і права України та складає підґрунтя для розуміння змісту багатьох дисциплін.

У курсі «Історія української культури» вивчаються процеси, явища, історичні факти у сфері культури, види і стилі українського мистецтва, вплив закономірностей і особливостей історичного розвитку України на культуру від найдавніших часів до сьогодення.

Розрахований на студентів першого курсу спеціальності «Політологія».

У цьому виданні аналізуються компетентності згідно зі Стандартом освіти за спеціальністю 052 «Політологія», які опановують студенти в ході вивчення дисципліни «Історія української культури», результати навчання, які відповідають Стандарту.

Також вміщені тематика та плани лекційних та практичних занять, перелік літератури для підготовки до них, опис механізмів контролю за навчальним процесом, зокрема питання підсумкового контролю, опис елементів політики академічної доброчесності та політики відвідування.

Важлива роль при вивченні дисципліни відводиться самостійній роботі студентів, зокрема підготовці до підсумкового оцінювання. Подається перелік питань для підготовки до підсумкового оцінювання та список рекомендованої літератури.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни є вивчення основних періодів розвитку української культури, проблеми етногенезу та культурогенезу українського народу, засвоєння історичної специфіки української національної культурної традиції, що постає невід'ємною умовою формування ціннісних орієнтирів та гуманізації сучасного українського суспільства. активної соціальної та громадянської позиції, почуття власної гідності у результаті осмислення соціального та морального досвіду минулих поколінь, розуміння історії культури України в контексті історичного процесу, як специфічну функцію й модель людського буття.

Формування наукового світогляду, широкої ерудиції, знань щодо історико-культурного середовища, громадянської відповідальності, державного патріотизму, з'ясування теоретичних засад курсу історії української культури, її витоків, основних етапів та особливостей її історичного розвитку, основних здобутків, формування навичок наукової роботи, вміння працювати з джерелами вивчення історії української культури, виховання шанобливого ставлення до національно-культурних традицій українського народу.

Компетенції студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Код	Зміст	Результати навчання
Спеціальні (фахові) компетентності. Загально-професійні		
ЗК01	Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.	ПРН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.
ЗК06	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	ПРН08. Вміти використовувати базовий категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки. ПРН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.
ЗК07	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу	ПРН13. Вміти аналізувати

	і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.	публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні. ПРН15. Конструювати дизайн, розробляти програму та виконувати політологічні дослідження з використанням сучасних методів, технологій та інструментарію політичного аналізу.
СК02	Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.	ПРН16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань.
СК06.	Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.	ДПРН3. Вміти розробляти рекомендації щодо формування планів розвитку населених пунктів, просторового планування та забудови міст.
ДСК1	Здатність до поглибленого розуміння тенденцій політичного розвитку, передбачення його наслідків, вироблення рекомендацій для політичного керівництва та забезпечення реалізацій цих рекомендацій в політичному управлінні.	

У результаті вивчення дисципліни студент повинен студент повинен:

Знати: – теоретико-методологічні засади курсу, понятійний та термінологічний апарат навчальної дисципліни; – основні етапи становлення і розвитку української культури як складової світової культури; – загальні особливості ключових епох в історії культури, орієнтуватися у напрямках та течіях літератури та мистецтва (архітектури, живопису, скульптури, музики, театрального мистецтва тощо);

– причинно-наслідкові зв'язки і закономірності культурного розвитку українського суспільства на різних етапах історичного процесу;

– найвизначніші досягнення української культури, науки, освіти;

– основні тенденції розвитку культурних процесів в Україні в минулому і сьогодні;

– видатних представників української культури; – основні аспекти взаємовпливів релігійної і світської культури українців на різних етапах історичного розвитку;

– регіональні особливості розвитку української культури.

Вміти: – логічно, послідовно викладати свої знання;

– користуватися науковою літературою та періодичними виданнями;

– проводити аналогії подій минулого з сучасністю в царині української культури; – аналізувати культурно-мистецькі події і явища в Україні від найдавніших часів до сьогодення;

– визначати джерела (культурні пам'ятки) вивчення основних культурних процесів і явищ;

– визначати своєрідність історико-культурних процесів в Україні в контексті світового культурного розвитку; – визначати тенденції соціокультурного розвитку українців в їх історичній ретроспективі й перспективі;

– визначати сприятливі та гальмівні чинники процесу формування і розвитку української культури; – використовувати отриманні знання на практиці (в роботі з науково методичними матеріалами, друкованими джерелами в бібліотеках, архівах, при підготовці відповідей на теми семінарські і самостійних занять, для написання наукових повідомлень та рефератів під час педагогічної практики, у майбутній професійній діяльності).

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Вивчення курсу «Історія української культури» здійснюється у формі лекцій, практичних занять, самостійної роботи студентів над першоджерелами та навчально-методичною літературою, модульного контролю, складання заліку.

Лекція є провідною формою навчального процесу, забезпечує системність знань. Наявність конспекту лекцій допоможе студентам здобути цілісні знання з опорою на новітні досягнення світової та вітчизняної соціогуманітарної науки. Викладач постійно оновлює, доопрацьовує, систематизує лекційний матеріал, подає його в навчально-орієнтованій інтерпретації.

Практичне заняття – колективна форма аудиторних занять, активний метод перевірки знань, якому передують лекція і самостійне опрацювання студентами першоджерел, посібників, підручників, поточних публікацій в друкованих та електронних ЗМІ, власного конспекту лекцій. Під час семінарів студенти виступають з підготовленими доповідями, беруть участь в обговоренні інших доповідей (дискусії), формулюють запитання, виступають з рецензіями, висловлюють власні оцінки, погляди.

Плани практичних занять для студентів денної форми навчання охоплюють 11 тем з курсу «Історія світової культури» і розраховані на 22 годин лекційних та 24 годин практичних занять. Кожна тема містить окремі питання, висвітлення яких розкриває правову проблему в цілому. Плани семінарів розширюють, конкретизують і доповнюють лекційний курс. Для підготовки кожної теми семінарів студентам пропонується список рекомендованої літератури, опрацювання якої дозволить ґрунтовно опанувати відповідну проблематику.

Рекомендованою літературою можна скористатися на Освітньому сайті КНУБА, в читальному залі бібліотеки КНУБА, в навчально-методичному кабінеті кафедри політичних наук (ауд. 432). Крім того, бібліотека та навчально-методичний кабінет володіють розгалуженими фондами періодичних видань, ознайомлення з якими допоможе студентам актуалізувати отримані юридичні знання, зокрема вникнути в український політико-правовий вимір. Під час роботи на семінарі студенти повинні продемонструвати свої знання вільно оперуючи засвоєним понятійно-категоріальним апаратом. Високу оцінку студент отримує тоді, коли системно логічно висвітлює навчальну проблему своїми словами, користуючись власним конспектом та відповідними записами. Перші доповіді з питань семінару варто розраховувати на 10-15 хв., як правило, з трибуни перед аудиторією. Подальше обговорення доповіді включає такі форми участі в семінарі: доповнення, запитання, зауваження, побажання, розгорнута оцінка. Регламент участі в обговоренні доповіді – до 5 хв.

В разі організації навчального процесу онлайн лекції, практичні заняття проводяться на платформі Microsoft Teams. Викладач формує відповідну команду, для чого кожен студент повинен мати адресу корпоративної пошти КНУБА. Навчальні матеріали розміщуються в Microsoft Teams, а також на Освітньому сайті КНУБА.

Консультації з дисципліни проводяться керівником курсу щотижнево. Графік доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

ТЕМАТИКА ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

МОДУЛЬ 1. СТАРОДАВНЯ ТА СЕРЕДНЬОВІЧНА ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ.

Лекція 1. Сутність і концепції української культури (2 год.).

1. Поняття культури, її структура та функції. Феномен культури, його сутність і значення.
2. Культурна різноманітність. Етнічна і національна культура.
3. Класичні та сучасні концепції української культури.

Лекція 2. Стародавня культура на теренах України (2 год.).

1. Особливості первісної культури.
2. Основні риси культури Античності.
3. Культура стародавніх слов'ян.

Лекція 3. Культура Київської Русі, Галицько-Волинського князівства (2 год.).

1. Основні етапи та особливості формування культури вітчизняного Середньовіччя. Соціально – історичні умови становлення і розвитку культури Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.
2. Мова, писемність, освіта, науково-технічні знання.
3. Література і фольклор.
4. Містобудування та архітектура. Особливості галицької архітектури.
5. Живопис та декоративно-прикладне мистецтво.

Лекція 4. Український ренесанс XIV-XVI ст. (2 год.).

1. Особливості розвитку вітчизняного Ренесансу і гуманізму.
2. Національно-культурні процеси й духовне життя в Україні у XIV – XV ст.
3. Українська художня культура XIV-XVI ст.

Лекція 5. Культурне життя в Україні в другій половині XVII- XVIII ст. (2 год.).

1. Особливості та світогляд культури Нового часу. Соціально-історичні умови становлення і розвитку культури другої половини XVII-XVIII ст.
2. Козацтво як культурне явище.
3. Українське Просвітництво XVII-XVIII ст.
4. Художня культура Нового часу.

МОДУЛЬ 2. УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА НОВОГО ТА НОВІТНЬОГО ЧАСУ.

Лекція 6. Українська культура XIX – початку XX ст. (2 год.).

1. Загальні тенденції розвитку української культури. Освіта і наука в духовному житті України XIX ст.
2. «Українське національно-культурне відродження».
3. Розвиток українського мистецтва у XIX – на початку XX ст.
4. Культурні процеси в Україні в роки Першої світової війни.

Лекція 7. Відродження української культури в умовах національно-демократичної революції (1917– 1920 рр.) (2 год.).

1. Умови розвитку культури України в роки Української революції (1917– 1920 рр.). Розвиток освіти та науки.
2. Новітні тенденції, національна самобутність у театральному, образотворчому мистецтві та літературі у часи Центральної Ради, Гетьманату, Директорії УНР.
3. Діяльність «Просвіти». Розвиток книговидавництва. Церковно-релігійне життя.

Лекція 8. Культура Радянської України(1920-1945 роки) . (2 год.).

1. Соціально-історичні умови становлення і розвитку української культури. Особливості національно-культурного будівництва в 1920-ті рр.
2. Стан культури в Україні у 1930-ті рр.
3. Процес радянзації і розвиток культури західноукраїнських земель.
4. Культура України в роки Другої Світової війни.

Лекція 9. Культура радянської України у другій половині 1940-х - 1990-ті рр. (2 год.).

1. Культурне життя України в другій половині 1940-х - на початку 1950-х рр.
2. Українська культура за доби хрущовської «відлиги».
3. Особливості культурного розвитку України в 1970-1980-х рр.
4. Культурне життя в Україні в умовах соціально-економічних трансформацій 90-х років XX ст.

МОДУЛЬ 3. СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА.

Лекція 10. Культурне життя української еміграції. Культурне життя української еміграції (2 год.).

1. Проблеми типологізації еміграції. Особливості процесу еміграції з України.
2. Культурна праця української діаспори в Європі
3. Внесок українців Америки, Канади та Австралії у світову та українську культуру.

Лекція 11. Постмодерністичні тенденції в сучасній українській культурі (2 год.).

1. Проблеми культурного розвитку українського суспільства в умовах поглиблення глобалізації на початку XXI ст.
2. Поняття масової та елітарної культури як її антипода.
3. Новий статус української національної культури: документальна база та практичні втілення.
4. Загальні тенденції розвитку сучасної літератури України. Розвиток театрального мистецтва: традиції та інновації. Музичне життя, живопис, архітектура України.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Заняття 1. Історія української культури як наука і навчальна дисципліна. (2 год.).

1. Зміст, еволюція поняття «культура». Типологія культури.
2. Українська національна культура в контексті світової.
3. Періодизація, джерельна база та основні підходи до вивчення історії української культури.
4. Місце і значення курсу «Історія української культури» в системі гуманітарної підготовки майбутнього технічного спеціаліста.

Заняття 2. Витоки української культури. (2 год.).

1. Культурні пам'ятки кам'яного віку. Трипільська археологічна культура: поширення, характерні ознаки.
2. Культурні пам'ятки епохи бронзи і заліза. Культура грецьких колоній Північного Причорномор'я.
3. Слов'янська доба в культурі українських земель.
4. Культурна спадщина народів Криму доби раннього Середньовіччя.

Заняття 3. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства. (2 год.).

1. Запровадження християнства у Київській Русі та його значення для еволюції культури.
2. Писемність, освіта, література, наукові знання, архітектура, образотворче та прикладне мистецтво, музика Київської Русі.
3. Соціокультурні процеси та мистецькі здобутки Галицько-Волинського князівства.
4. Внесок інших народів до історико-культурної спадщини Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.

Заняття 4. Українська культура литовсько-польської доби (XIV – перша половина XVII ст.). (2 год.).

1. Ренесансно-реформаційні ідеї в українській культурі.

2. Освіта, наука, книгодрукування, просвітницька діяльність братств, література, музика, театр, архітектура та образотворче мистецтво.
3. Феномен козацької культури.
4. Діалог та взаємодія національних культур у Великому князівстві Литовському та Речі Посполитій, особливості розвитку культури народів українських земель під владою Молдавського та Московського князівств, Османської імперії, Угорщини.

Заняття 5. Українська культура другої половини XVII – XVIII ст. Феномен українського бароко. (2 год.).

1. Суспільно-політична ситуація в Україні у другій половині XVII – XVIII ст. та її вплив на українську культуру.
2. Розвиток освіти і науки. «Золота доба» Києво-Могилянської академії.
3. Літописання і література, усна народна творчість, музична і театральна культура, архітектура, живописі епохи бароко. Козацькі літописи Самовидця, Г. Граб'янки, С. Величко. Розвиток парсунного портрету і гравюри.
4. Культурологічна і просвітницька діяльність Івана Мазепи.
5. Особливості розвитку культури народів України в період Гетьманщини, російського та австрійського панування.
6. Палацова архітектура. Садово-паркове мистецтво.
7. Специфіка українського класицизму XVIII-XIX ст.

Заняття 6. Українська культура першої половини XIX ст. (2 год.).

1. Доба реалізму.
2. Театральне мистецтво.
3. Українська музика.
4. Опера.
5. Образотворче мистецтво.
6. Живопис.
7. Віденський неоренесанс і необароко.

Заняття 7. Культура України другої половини XIX- початку XX ст. Національно-культурне відродження. (2 год.).

1. Сутність національно-культурного відродження, його періодизація.
2. Освіта та наука, «Просвіти», наукові товариства, український літературний процес, театр, музика, національний стиль в архітектурі та образотворчому мистецтві.
3. Українська культура доби Першої світової війни та революцій. Культурний рух в Україні періоду Центральної Ради.
 - 3.1. Культурний рух в Україні періоду Центральної Ради.
 - 3.2. Освіта, наука, мистецтво за часів Гетьманату 1918 р.
4. Національно-культурні процеси в житті національних меншин України.

Заняття 8. Українська культура радянської доби (1920–1930 р.). (2 год.).

1. Культурне будівництво у радянській Україні в 20—30-ті рр. ХХ ст.
2. Творчість пролетарських письменників.
3. Особливості творчості О. Вишні.
4. Новаторське кіно О. Довженко.
5. «Розстріляне відродження».
6. Культурна діяльність неокласиків, символістів, конструктивістів.

Заняття 9. Українська культура в роки Другої світової війни та у післявоєнний час (1939-1964 рр.). (2 год.).

1. Культура України в роки Другої Світової війни.
2. Культура повоєнних років. «Жданівщина».
3. Культурна «відлига».
4. Реформа шкільної освіти та реорганізація вищих навчальних закладів.
5. Українська післявоєнна наука.
6. Розвиток літератури, театру, музики, кіномистецтва та телебачення.
7. Шістдесятництво як культурний феномен.
8. Культурне життя національних меншин України.

Заняття 10. Сучасна українська культура. (2 год.).

1. Культурне життя України в умовах соціально-економічних трансформацій 90-х років ХХ ст.
2. Реформування системи освіти в Україні. Стан, перспективи науково-технічного розвитку сучасної України.
3. Розвиток української літератури, кіномистецтва і театру, образотворчого та музичного мистецтва.
4. Особливості культурного життя національних меншин.

Заняття 11. Еволюція української діаспори як соціокультурної системи. (2 год.).

1. Проблеми типологізації еміграції. Особливості процесу еміграції з України.
2. Видатні діячі культури — представники української діаспори та їх внесок у світову культуру.
3. Українська діаспора у процесі державотворення та культурному житті сучасної України..

Заняття 12. Сучасний стан історії культури як науки. (2 год.).

1. Поняття «масової» та «елітарної» культури. Розвиток масової та елітарної культури в незалежній Україні.
2. Типи і напрямки молодіжної субкультури в Україні.
3. Основні положення державної програми відтворення видатних пам'яток історії та культури України.

ПИТАННЯ МОДУЛЬНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЯ

1. Історія української культури як наука і навчальна дисципліна.
2. Зміст, еволюція поняття «культура». Типологія культури.
3. Українська національна культура в контексті світової.
4. Періодизація, джерельна база та основні підходи до вивчення історії української культури.
5. Поняття культури, її структура та функції. Феномен культури, його сутність і значення.
6. Культурна різноманітність. Етнічна і національна культура.
7. Особливості первісної культури. Культурні пам'ятки кам'яного віку.
8. Трипільська археологічна культура: поширення, характерні ознаки.
7. Культурні пам'ятки епохи бронзи і заліза. Культура грецьких колоній Північного Причорномор'я.
9. Слов'янська доба в культурі українських земель.
10. Культурна спадщина народів Криму доби раннього Середньовіччя. Основні риси культури Античності.
11. Культура стародавніх слов'ян.
12. Основні етапи та особливості формування культури вітчизняного Середньовіччя. Соціально – історичні умови становлення і розвитку культури Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.
13. Мова, писемність, освіта, науково-технічні знання.
14. Література і фольклор.
15. Містобудування та архітектура. Особливості галицької архітектури.
16. Живопис та декоративно-прикладне мистецтво.
17. Запровадження християнства у Київській Русі та його значення для еволюції культури.
18. Писемність, освіта, література, наукові знання, архітектура, образотворче та прикладне мистецтво, музика Київської Русі.
19. Соціокультурні процеси та мистецькі здобутки Галицько-Волинського князівства.
20. Внесок інших народів до історико-культурної спадщини Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.
21. Ренесансно-реформаційні ідеї в українській культурі. Особливості розвитку вітчизняного Ренесансу і гуманізму.
22. Освіта, наука, книгодрукування, просвітницька діяльність братств, література, музика, театр, архітектура та образотворче мистецтво.
23. Національно-культурні процеси й духовне життя в Україні у XIV – XV ст.
24. Українська художня культура XIV-XVI ст.
25. Діалог та взаємодія національних культур у Великому князівстві Литовському та Речі Посполитій, особливості розвитку культури народів українських земель під владою Молдавського та Московського князівств, Османської імперії, Угорщини.

26. Особливості та світогляд культури Нового часу. Соціально-історичні умови становлення і розвитку культури другої половини XVII-XVIII ст.
27. Козацтво як культурне явище. Феномен козацької культури.
28. Українське Просвітництво XVII-XVIII ст.
29. Художня культура Нового часу.
30. Суспільно-політична ситуація в Україні у другій половині XVII – XVIII ст. та її вплив на українську культуру.
31. Розвиток освіти і науки. «Золота доба» Києво-Могилянської академії.
32. Літописання і література, усна народна творчість, музична і театральна культура, архітектура, живописі епохи бароко. Козацькі літописи Самовидця, Г. Граб'янки, С. Величко. Розвиток парсунного портрету і гравюри.
33. Культурологічна і просвітницька діяльність Івана Мазепи.
34. Особливості розвитку культури народів України в період Гетьманщини, російського та австрійського панування.
35. Палацова архітектура. Садово-паркове мистецтво.
36. Специфіка українського класицизму XVIII-XIX ст.
37. Доба реалізму.
38. Загальні тенденції розвитку української культури. Освіта і наука в духовному житті України XIX ст.
39. «Українське національно-культурне відродження».
40. Театральне мистецтво.
41. Українська музика.
42. Опера.
43. Образотворче мистецтво. Живопис.
44. Віденський неоренесанс і необароко.
45. Розвиток українського мистецтва у XIX – на початку XX ст.
46. Освіта та наука, «Просвіти», наукові товариства, український літературний процес, театр, музика, національний стиль в архітектурі та образотворчому мистецтві.
47. Українська культура доби Першої світової війни та революцій. Культурний рух в Україні періоду Центральної Ради.
48. Культурний рух в Україні періоду Центральної Ради.
49. Освіта, наука, мистецтво за часів Гетьманату 1918 р.
50. Національно-культурні процеси в житті національних меншин України.
51. Культурне будівництво у радянській Україні в 20—30-ті рр. XX ст.
52. Діяльність «Просвіти». Розвиток книговидавництва. Церковно-релігійне життя.
53. Творчість пролетарських письменників.
54. Особливості творчості О. Вишні.
55. Новаторське кіно О. Довженка.
56. «Розстріляне відродження».
57. Культурна діяльність неокласиків, символістів, конструктивістів.
58. Процес радянзації і розвиток культури західноукраїнських земель.
59. Культура України в роки Другої Світової війни.
60. Українська культура за доби хрущовської «відлиги».

61. Культура повоєнних років. «Жданівщина».
62. Реформа шкільної освіти та реорганізація вищих навчальних закладів.
63. Українська післявоєнна наука.
64. Розвиток літератури, театру, музики, кіномистецтва та телебачення.
65. Шістдесятництво як культурний феномен.
66. Культурне життя національних меншин України.
67. Особливості культурного розвитку України в 1970-1980-х рр.
68. Культурне життя в Україні в умовах соціально-економічних трансформацій 90-х років ХХ ст.
69. Культурне життя України в умовах соціально-економічних трансформацій 90-х років ХХ ст.
70. Реформування системи освіти в Україні. Стан, перспективи науково-технічного розвитку сучасної України.
71. Розвиток української літератури, кіномистецтва і театру, образотворчого та музичного мистецтва.
72. Особливості культурного життя національних меншин.
73. Еволюція української діаспори як соціокультурної системи.
74. Проблеми типологізації еміграції. Особливості процесу еміграції з України.
75. Видатні діячі культури — представники української діаспори та їх внесок у світову культуру.
76. Українська діаспора у процесі державотворення та культурному житті сучасної України..
77. Поняття «масової» та «елітарної» культури. Розвиток масової та елітарної культури в незалежній Україні.
78. Типи і напрямки молодіжної субкультури в Україні.
79. Основні положення державної програми відтворення видатних пам'яток історії та культури України.
80. Новий статус української національної культури: документальна база та практичні втілення.
81. Загальні тенденції розвитку сучасної літератури України. Розвиток театрального мистецтва: традиції та інновації. Музичне життя, живопис, архітектура України.

МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ

Вивчення курсу „ Історія української культури” в організаційному плані здійснюється за модульно-рейтинговою системою, яка спрямована на активізацію поглибленого засвоєння основних етапів, процесів та подій історії української культури з давніх часів до сьогодення, зокрема історії писемності, освіти та літератури, науки і техніки, образотворчого мистецтва, музики, театру і кіно. Українська культура розглядається як цілісний феномен і складова культурного розвитку світу.

Рейтингова оцінка з дисципліни – це сума оцінок (балів) усіх видів навчання студентів, які передбачаються навчальною програмою. До них відносяться :

- відвідування лекцій і наявність та якість конспектів лекцій;
- відвідування семінарів та участь в них:
 - а) виступи з доповідями ,
 - б) доповнення доповідей,
 - г) вміння формулювати і ставити питання, вести дискусії.

Модульний контроль проводиться після завершення практичних занять і здійснюється за навчальними матеріалом, що розглядався в курсі. Формою модульного контролю є письмові контрольні роботи, тестування та усне опитування студентів.

До модульного контролю допускаються студенти, які виконали усі види навчальних робіт, передбачених навчальною програмою.

Студенти, які не пройшли модульний контроль, не допускаються до підсумкового контролю (заліку).

За дозволом деканату та за згодою кафедри окремі студенти (при наявності необхідної мотивації) можуть в додатковий час спробувати підвищити свій рейтинг модульного контролю.

При оцінюванні знань студентів використовується чотирибальна шкала оцінювання (5, 4, 3,2), яка водночас приводиться у відповідність до європейської шкали оцінювання ECTS за таблицею:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	
64-73	D	Задовільно
60-63	E	

35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Розподіл балів

Поточне оцінювання			Підсумковий контроль	Сума балів
Модулі				
1	2	3		
25	25	25	25	100

Примітки.

1. Консультації з дисципліни проводяться керівником курсу щотижнево у четвер о 15:20 в ауд. 432 Центрального корпусу КНУБА. Якщо заняття з дисципліни проводиться інший викладач, графік консультаційних занять доводиться ним до студентів на початок вивчення дисципліни.

2. Залік може проводитись в усній або письмовій формі. Це визначається за домовленістю викладача та студентів.

3. Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додатковий час для складання заліку.

4. Студент, який має менше 8 балів по двох модулях, не допускається до складання заліку. В цьому разі він повинен виконати додаткове завдання по змісту відповідних модулів.

5. Студент має право на оскарження результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Списування під час тестування та заліків, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додатковий час складання заліку або додаткове заняття для проходження тестування.

ПОЛІТИКА ЩОДО ВІДВІДУВАННЯ

1. Студент, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату ФУПП документ, який засвідчує ці причини.

2. Студент, який пропустив лекційне заняття, повинен законспектувати зміст цього заняття та продемонструвати конспект викладачу не пізніше, ніж за тиждень до початку екзаменаційної сесії.

3. Студент, який пропустив практичне заняття, повинен виконувати завдання які виконувались під час практичного заняття та продемонструвати результати викладачу не пізніше, ніж за тиждень до початку екзаменаційної сесії.

4. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

І. Основна література

1. Бойко О.Д. Історія України: підручник / О.Д.Бойко. 6-е вид. – К.: ВЦ «Академія», 2016.
2. Галіченко М.В., Поліщук І.С. Історія української культури: Навчально-методичний посібник для студентів. Херсон. Поліграф, 2016. 85 с.
3. Історія української культури. Підручник за ред. Лозового В.О. Нац. Ун-т «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого». Харків. Право, 2017. 368 с.
4. Історія і культура України [Текст]: електрон. підручник для студ. природнич. і техн. спец. / В.В. Іваненко, Г.Г. Кривчик. – Д.: ДНУ ім. Олесь Гончара, 2016. – 206 с.
5. Історія української культури. Навч. посібник /за ред. В.А. Качкана. – Київ: Просвіта, 2016. – 368 с.
6. Історія української культури: методичні рекомендації/ за заг. ред. Є.В.Перегида/ уклад.: Є.В.Перегида, В.Ф.Деревінський, П.О.Дьомкін та ін. – К.: КНУБА, 2015. – 36 с.
- History of Ukrainian Culture – Історія української культури : конспект лекцій для студентів будівельних ВНЗ / Є.В. Перегида та ін. – Київ–Тернопіль: «Карт-Бланш», 2016.
7. Історія української культури. Навчально-методичний посібник Н.В. Аксьонова, А.М. Домановський, Т.О. Чугуй. Харків. ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. 196 с.
8. Історія української культури. Курс лекцій / Під загальною редакцією доктора історичних наук С.О. Костилюєвої. – К.: НТУУ «КПІ», 2010. – 334 с.
9. Історія української культури: Навч. посіб. / О. Ю. Павлова, Т. Ф. Мельничук, І. В. Грищенко; за ред. О. Ю. Павлової. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 368 с.
10. Кордон М.В. Історія української культури. – Київ. Просвіта, 2017. – 336 с.
11. Кислюк К.В. Українська культура I чверті XXI ст: повороти модернізаційних перетворень. 2–ге вид., стер. – Київ : Кондор-Видавництво, 2018. 196 с.
12. Любич О.А., Співак В.В., Олійник О.І., Чебоненко С.О. Історія української культури. Чернігів. Десна Поліграф, 2018. 455 с.
13. Огієнко І. Українська культура. Коротка історія культурного життя українського народу. – Київ. Центр навчальної літератури, 2020. – 141 с.

14. Павлова О., Мельничук Т. Історія української культури. – Київ. Центр навчальної літератури, 2019. – 340 с.

15. Хома І.Я., Сова А.О., Мина Ж.В. Історія української культури : навчальний посібник.- Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. – 356 с.

15. Шейко В.М. Історія української культури. – Київ. Кондор, 2017. – 271 с.

II. Додаткова література

1. Абрамович С. Д. Світова та українська культура / С. Д. Абрамович. – Львів: Світ, 2004. – 335 с

2. Бойко О. Д. Історія України: підручник / Бойко О. Д. – Вид. 4-те, допов. – К. : Академвидав, 2012. – 702 с.

3. Бокань В. Історія культури України: Навч. посіб. / В. Бокань, Л. Польовий. – К.: МАУП, 2002.– 255 с

4. Висоцький О. Ю. Історія української культури: Навчальний посібник. – Дніпропетровськ : НМетАУ, 2009. – [Електронний ресурс] – Режим доступу до джерела: <http://www.nbuv.gov.ua/books/2009/09vojiuk.pdf>

5. Закордонне українство: сутність, структура, самоорганізація: Підручник / Автори: В. Б. Євтух, А. А. Попок, В. П. Трощинський, С. Ю. Лазебник, В. М. Андрієнко, М. В. Андрієнко, Т. В. Федорів, В. С. Гошовський, С. О. Штепа; За ред. В. Б. Євтуха. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова; Національна академія державного управління при Президентові України; Центр сучасного суспільствознавства. – К.: Альтерпрес, 2011. – 304 с. <http://www.history.org.ua/?litera&id=8039>

6. Історія України : Хрестоматія. Упоряд. В.М. Литвин. К. : Наук, думка, 2013. 1056 с. URL: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-00-1312-4/978-966-00-1312-4.pdf> (дата звернення: 05.01.2020).

7. Історія національної освіти та педагогічної думки в Україні: Навч. посіб. / Медвідь Л.А. – К.: Вікар, 2003. – 304 с.

8. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. – К.: Либідь, 2002. – 651с.

9. Історія української культури: навч-метод. комплекс. Видатні діячі української культури. Біогр. Словник (від А до Я) / Упоряд. С.О.Костишева. – К.: НТУУ «КПІ», 2013. – Вип. І. – 204 с.

10. Історія української культури: термінологічний словник / Уклад. С.О.Костишева. – К.: НТУУ «КПІ», 2010. – 60 с.

11. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб. і доп./ За ред. проф. А. Яртися та проф. В. Мельника. – Львів: Світ, 2005. – 568 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела:<http://readbookz.com/books/210.html>

12. Огієнко І. Українська культура: коротка історія культурного життя українського народу. К.: ЦУЛ, 2019. – 141 с.

13. Попельницька О. 100 великих діячів культури України / О.Попельницька, М.Оксенич. – К.: Арій, 2010. – (100 великих) – 463 с.

14. Попович М. В. Нарис історії культури України / М. В. Попович. – К.: АртЕк, 1999. – 730 с.

15. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богуцький, В. П. Андрущенко, Ж. О. Безвершук, Л. М. Новохатько / За ред. Ю. П. Богуцького. – К.: Знання, 2007. – 679 с.

16. Українська та зарубіжна культура: Навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни / Р. М. Вечірко та ін. – К.: КНЕУ, 2003. – 367 с. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу до джерела : http://6201.org.ua/files/1/ukr_ta_zar_kulultura.zip

Літописи:

1. Давня українська література. Переклади текстів XI-XIII ст. URL: <http://izbornyuk.org.ua/oldukr2/oldukr73.htm> (дата звернення: 01.08.2019).

2. Галицько-Волинський літопис / НАН України; Інститут історії України; М.Ф. Котляр (ред.). – К.: Наукова думка, 2002. – 400 с.

3. Закон ВР України Про вищу освіту Закон від 01.07.2014 № 1556-VII. - [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T141556.html

4. Історія української та зарубіжної культури: збірник матеріалів і документів / За ред. С.М. Клапчука, В.Ф. Остафійчука. – К.: Вища шк., 2000. – 588с.

5. Конституція України : Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. Станом на 1 жовтня. 2011р. – Х. : Фактор, 2011– 128 с.

6. Літопис руський: За іпатіївським списком переклав Леонід Махновець. – К.: Дніпро, 1989. – 591 с.

7. Повість минулих літ. URL: <http://litopys.org.ua/litop/lit.htm> (дата звернення: 05.01.2020).

8. Самійло Величко. Літопис. URL: <http://litopys.org.ua/velichko/vel.htm>. (дата звернення: 05.01.2020).

Словники, довідники:

1. Денисенко В.М., Угрин Л.Я., Шипунов Г.В. та ін. Історія політичної думки: навч. енцикл. слов-довід. За заг. ред. Н.М. Хоми. Львів: Новий Світ – 2000, 2014. 765 с.

2. Києво-Могилянська академія в іменах, XVII-XVIII ст.: енцикл. Наук. ред., упоряд. З.І. Хижняк; відп. ред. В.С. Брюховецький. К.: КМ Академія, 2001. 734 с.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека українця : <http://teka.ks.ua/>
2. Ізборник : <http://litopys.org.ua/>
3. Інститут історії України Національної академії наук України : <http://www.history.org.ua/>
4. Кобза – сайт українців, що мешкають в Росії : <http://www.kobza.com.ua/>
5. Культура України: історія української культури: відомі люди, побут, традиції : <http://k-ua.net/>
6. Музей видатних діячів української культури : <http://mvduk.kiev.ua/>
7. Український центр : <http://www.ukrcenter.com/>
8. 1000 років української культури : <http://1000years.uazone.net/>.
9. <http://izbornyk.org.ua/> – бібліотека текстів з історії української культури, першоджерела з історії української літератури та мови, історії України.
10. <http://poetry.uazone.net/> – бібліотека української поезії.
11. <http://elib.nplu.org/> – бібліотека «Культура України».
12. <http://etnolog.org.ua/> – Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАНУ
13. <http://k-ua.net/> – сайт «Культура України».
14. <http://lib.onu.edu.ua/> - бібліотека ОНУ ім. І.І. Мечникова.
15. <http://www.nbuv.gov.ua/> - бібліотека ім. В. Вернадського.
16. <http://lib-gw.univ.kiev.ua/> - бібліотека ім. Максимовича КНУ ім. Т.Шевченка.
17. <http://www.inst-ukr.lviv.ua/> - Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича.
18. Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. URL: org2.knuba.edu.ua.

Навчальне видання

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ
Методичні рекомендації
до вивчення дисципліни для студентів
спеціальності «Політологія»

Укладачі:
ЯРОЩУК Інна Володимирівна

Підписано до друку 10.08.2023 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк офсетний. Зам. № 24-360
Тираж 30 прим.

Віддруковано ФО-П Шпак В. Б.
м. Тернопіль, бульвар Просвіти, 6/4. тел. [097 299 38 99](tel:0972993899).
E-mail: tooums@ukr.net